

Statens Vegvesen, Region Vest
Askedalen 4

6863 LEIKANGER

Postadresse:
Postboks 59 Sentrum,
4001 Stavanger

Besøksadresse:
Lagårdsveien 44, Stavanger

T: 51 56 87 00
F: 51 52 03 00
E: fmropost@fylkesmannen.no

www.fylkesmannen.no/rogaland

Statens vegvesen Region vest - Tillatelse til utfylling i sjø ved Solbakk, Strand kommune - Rv 13 Ryfast - Entrepriise E02 Solbakk

Fylkesmannen har ferdigbehandlet søknaden fra Statens vegvesen Region vest av 15.11.2012 og har besluttet å gi tillatelse til utfylling i sjø etter forurensningsloven og forurensningsforskriften på visse vilkår.

Tillatelsen omfatter utfylling av ca. 1 400 000 m³ sprengstein i sjø. Omsøkt tiltak vil berøre et sjøbunnsareal på ca. 130 000 m².

Vi viser til søknad av 15.11.2013 om utfylling ved Solbakk i Strand kommune. Omsøkt tiltak vil berøre gnr. 32, bnr. 5 og 13, samt gnr. 33, bnr. 4, 5 og 11.

Søknad

Det søkes om:

Utfylling av ca. 1 400 000 m³.

Samlet berører tiltaket et sjøbunnsareal på ca. 130 000 m².

Varighet: Antatt ca. 5 år fra august 2013.

Solbakktunnelen er en undersjøisk tunnel, og er en del av Ryfastforbindelsen mellom E39 i Stavanger og riksvei 13 i Strand. Tunnelen bygges med 2 tunnellop og 2 felt i hver retning, og har en samlet lengde på om lag 14 km. Gjennomsnittlig trafikkbelastning per dag (ÅDT) er beregnet til 8 000. I Strand kommune knyttes tunnelen til eksisterende riksvei 13.

I forbindelse med driving av Solbakktunnelen, vil det genereres betydelige mengder overskuddsmasse i form av sprengstein. Østlige del av Solbakktunnelen (lengde 7,9 km) drives fra Solbakk som entrepriise E02, og overskuddsmassene som tas ut her skal brukes til å etablere nytt veiareal og parkeringsområde i tilknytning til tunnelåpningen på Solbakk. Vestlige del av Solbakktunnelen (lengde 6,3 km) skal drives fra Hundvåg som entrepriise E03.

Ved Solbakk ble det i februar/mars 2013 fylt ut ca. 30 000 m³ sprengstein i sjø i forbindelse med klargjøringen av tunnelens forskjæring (entrepriise E01). Disse arbeidene berørte et sjøbunnsareal på

ca. 10 000 m². Under arbeidene ble det benyttet turbiditetsmålere for å overvåke vannkvaliteten i nærområdet. En 200 meter lang og 5 meter dyp siltgardin ble satt opp som barriere i den nordre delen av utfyllingsområdet. Siltgardinene ble montert som et tiltak for å hindre negativ påvirkning av fisken i et oppdrettsanlegg like ved utfyllingsområdet på Solbakk.

Utfyllingen i entreprise E02 vil være en forlengelse av fyllingen som ble etablert i E01. Det skal fylles til kote + 3 over normal vannstand. Dybden i utfyllingsområdet varierer fra kote -5 til kote -40. Søker planlegger å fylle ut ca. 2 500 m³ sprengstein/døgn.

Prøver av sjøbunnsedimentene i utfyllingsområdet er undersøkt for å klarlegge forurensningsgraden. Prøvetakning av bunnsediment ble gjennomført i oktober 2011. Det ble tatt 4-5 grabbskudd fra totalt 12 prøvetakingsområder.

Metodikken for sedimentprøvetakingen følger Miljødirektoratets veileder TA-1979/2007 "Veileder for håndtering av forurensede sedimenter" (nå erstattet av TA-2960/2012 "Håndtering av sedimenter"). En blandprøve fra hvert prøvetakingsområde ble analysert for tungmetaller, polysykliske aromatiske hydrokarboner (PAH), polyklorerte bifenyler (PCB), og tinnorganiske forbindelser (bl.a. TBT). I tillegg ble det målt totalt organisk karbon (TOC) og finstoffinnhold. Massene på sjøbunnen beskrives som sand og grusholdig sand.

Resultatet av analysene ble klassifisert etter Miljødirektoratet sin veileder TA-2229/2007, "Klassifisering av miljøkvalitet i fjorder og kystfarvann". Konsentrasjonen av alle analyserte forbindelser i samtlige sedimentprøver tilsvarer tilstandsklasse 1 ("bakgrunnsnivå") eller tilstandsklasse II ("god").

Søker har ikke planlagt avbøtende tiltak for å hindre partikkelspredning under arbeidene. Det skal gjennomføres tiltak for å forhindre spredning av plastfibre fra massene under utlegging.

Prosjektet "Ryfast" skal være ferdig i 2019. Utfyllingsarbeidene ved Solbakk er planlagt gjennomført i perioden august 2013 – desember 2017, men det kan også forekomme noe utfylling i 2018 og 2019. Utfyllingen skal foregå fra land og fra lekter.

Tiltaket er i samsvar med gjeldende reguleringsplan for området.

Høringsuttalelser

I henhold til § 36-6 i forskrift om begrensning av forurensing (forurensningsforskriften), ble søknaden lagt ut til offentlig ettersyn i februar/mars 2013.

Fylkesmannen har mottatt to høringsuttalelser til søknaden:

Fiskarlaget Vest

Fiskarlaget Vest påpeker i brev av 06.03.2013 at det er uheldig at Statens vegvesen ikke planlegger avbøtende tiltak for å hindre partikkelspredning. Dette spesielt fordi det ved Solbakk er en kjent hummerlokalitet. Fiskarlaget Vest har rådført seg med Havforskningsinstituttet i saken, og fått opplyst at det å tømme området for hummer og sette den ut på en lokalitet som er uberørt av anleggsarbeidene trolig ikke vil være vellykket. I tillegg er dette praktisk vanskelig å gjennomføre.

Fiskarlaget Vest mener at det som avbøtende tiltak må fanges inn en god del hummer fra Solbakk for klekking av yngel, slik at de kan settes ut når prosjektet er over. Dette mener Fiskarlaget Vest vil bedre utsiktene for en raskere reetablering av hummerbestanden i området.

Videre forutsetter Fiskerlaget Vest at ikke trålfeltet og området for passive redskap nord for omsøkt utfylling blir skadelidende som følge av prosjektet. Fiskerlaget vest mener at Statens vegvesen må gjøre det de kan, uten for store kostnader, for å ivareta naturmangfoldet og fiskeressursene i området.

Utover dette har Fiskerlaget Vest ingen kommentarer til søknaden.

Strand kommune

I brev av 20.03.2013 opplyser Strand kommune at kommunen ikke har noen vesentlige merknader til søknad om tillatelse etter forurensningsloven til utfylling i sjø på Solbakk.

Søkers merknader til mottatte uttalelser

I samsvar med bestemmelsene i forurensningsforskriften kapittel 36 - Behandling av tillatelser etter forurensningsloven - § 36-4, er søkeren Statens vegvesen Region vest blitt forelagt de mottatte uttalelsene og gitt anledning til å kommentere disse.

Statens vegvesen opplyser i e-post av 24.04.2013 at en ikke har kommentarer til merknadene fra Fiskerlaget Vest eller Strand kommune.

Fylkesmannens kommentarer til mottatte uttalelser

Fylkesmannen har ingen spesielle merknader til uttalelsene fra Fiskerlaget Vest og viser til vurdering og fastsatte vilkår i tillatelsen som gjelder tiltak for å sikre at arbeidene utføres med minst mulig skade på det marine miljø.

Fylkesmannens vurdering

Kunnskapsgrunnlaget

En sak skal være så godt opplyst som mulig før vedtak treffes, jf. forvaltningsloven § 17, naturmangfoldloven § 8 og forurensningsforskriften § 36-2.

I følge Miljødirektoratets database "Naturbase" er det ingen registrerte vernede, truede eller sårbare økosystemer eller naturtyper i nærheten av det omsøkte utfyllingsområdet. Det er heller ikke gjort biologisk mangfold-undersøkelser i området. Lokale fiskere har opplyst Statens vegvesen om at utfyllingsområdet er en viktig hummerlokalitet. Utfyllingen vil føre til vesentlige og varige habitatendringer, og stor grad av forstyrrelse mens arbeidene pågår. Hummer kan reetablere seg på lokaliteten etter at arbeidene opphører dersom utfyllingen får en utforming som er egnet som hummerhabitat.

I utfyllingsområdet ved Solbakk er det i dag en langsgående steinfylling som antas å kunne fungere godt som habitat og skjulested for hummer. Samlet vil omsøkt utfylling, og utfyllingen gjennomført i entreprise E01 dekke ca. halvparten av denne eksisterende steinfyllingen. Det er mulig at hummer kan bli værende på den delen av steinfyllingen som ikke påvirkes av arbeidene.

Statens vegvesen opplyser at fisken i det nærliggende oppdrettsanlegget til Bremnes Seashore AS (på lokaliteten Solbakk), skal være utslaktet innen 31. juli 2013. Bremnes Seashore AS har søkt om å flytte produksjonen til ny, midlertidig lokalitet ved Hidlekjerringa i Strand kommune.

Analyser av sjøbunnsedimentene i utfyllingsområdet viser at sedimentet i liten grad er forurenset med tungmetaller eller organiske miljøgifter. Resipienten kan potensielt forurennes av de pågående anleggsarbeidene.

Føre-var-prinsippet må legges til grunn i denne saken fordi det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger tiltaket kan ha for det marine miljøet ved Solbakk (jf. naturmangfoldloven § 9).

Samlet belastning

Ut i fra kunnskapsgrunnlaget i saken er det en risiko for skade på naturmangfoldet ved utføring av arbeider i sjø ved Solbakk, jf. naturmangfoldloven § 10.

I utfyllingsområdet er det en hummerlokalitet som direkte berøres av fyllingen. Unnvikelsesadferden til hummer er ikke undersøkt i forhold til sprengning og utfyllingsarbeid, men det er antatt at gravide hunner i mindre grad svømmer unna og derfor påvirkes i større grad. Hummeren gyter om sommeren, og partikkelspredning i denne perioden vil være negativt. Området vil som følge av arbeidene være uegnet som hummerhabitat i mange år, men det er en sjanse for reetablering på lang sikt.

Utfyllingsarbeider i sjø kan også påvirke fiskebestanden negativt ved at bunnsediment, og derfor næringsområder, tildekkes. Videre er partikler fra sprengning skarpere enn naturlige partikler, og det er derfor antatt at sprengsteinspartikler har et større skadepotensial på hud- og gjellesystem til fisk. Partikkelspredningen vil kunne føre til forringet vannkvalitet mens utfyllingsarbeidene pågår.

Utfylling av sprengstein i sjø vil medføre spredning av partikler og nitrogenforbindelser (sprengstoffrester fra massene). I følge Norconsult AS vil nitrogenforbindelsene bestå av omtrent 50 % ammoniumforbindelser og 50 % nitratforbindelser. Ammoniakk er akutt giftig i lave konsentrasjoner for fisk. Nitratforbindelser kan føre til overgjødning av vannmassene. Norconsult AS forventer at sjøens naturlige bufferegenskap, samt ferskvannstilførselen i området, vil bidra til at konsentrasjonen av nitrogenforbindelser raskt vil fortynnes/finnes som ammonium og ikke ammoniakk, og at spredning av nitrogenforbindelser derfor kun vil ha en lokal effekt.

Undersøkelse av sjøbunnsedimentene i området viser at sedimentene ikke er forurenset. Det vil likevel være viktig å hindre partikkelspredning, både med tanke på å unngå nedslamming av eventuelle naturverdier, og for å skjerme fisk fra skarpe sprengsteinspartikler.

Som det fremgår av vilkårene i tillatelsen krever Fylkesmannen derfor at det blir gjennomført tiltak for å sikre at arbeidene utføres med minst mulig skade på det marine miljø.

Metode

Tiltakshaver må dekke kostnadene ved å begrense eventuell skade på naturmiljø som følge av tiltaket, jf. naturmangfoldloven § 11.

Søker har vurdert det slik at avbøtende tiltak for å hindre partikkelspredning ikke er hensiktsmessig. Strøm- og dybdeforholdene i utfyllingsområdet tilsier at en fysisk barriere som siltgardin, ikke vil kunne fungere optimalt. Videre er utformingen på fyllingen slik at det ikke vil være mulig å ringe inn fyllingsområdet med en steinsjeté. Siltgardin ble benyttet under utfyllingen i entreprise E01, men da bare i de øverste 5 metrene for å begrense partikkelspredningen mot oppdrettsanlegget ved Solbakk. Denne bruken av siltgardin vil ikke kunne minske nedslamming av sjøbunnen rundt utfyllingsområdet. Fylkesmannen er derfor enig i at det er vanskelig å hindre partikkelspredning under arbeidene ved bruk av fysisk barriere.

Under utfylling E01 ble det benyttet turbiditetsmålinger for å overvåke vannkvaliteten i utfyllingsområdet. Også dette var et tiltak som var knyttet til det nærliggende oppdrettsanlegget. Oppdrettsanlegget ved Solbakk skal være tømt for fisk innen utgangen av juli 2013. Hensynet til oppdrettsanlegget i forhold til partikkelspredning vil derfor være mindre vesentlig i de videre

utfyllingsarbeidene. Statens vegvesen har en generell plikt til å unngå forurensning, jf. forurensningsloven § 7, og må derfor kontinuerlig føre tilsyn med at det ikke forekommer uventet og/eller unormal forurensning som følge av arbeidene.

Fylkesmannen vil stille som vilkår at utforming og struktur til ferdig utfylling gjør den egnet som habitat for hummer.

Fylkesmannen vil også stille krav til at støy fra utfyllingsarbeidene og/eller anleggstrafikk ikke skal overskride grenseverdiene i Miljøverndepartementets ”Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging” (T-1442/2012).

Vannforskriften

Vannforskriftens § 4 om miljømål setter krav om at tilstanden i vannet skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomsten skal ha minst god økologisk tilstand og god kjemisk tilstand jf. forskriftens klassifisering av vannforekomster. I henhold til vannforskriftens inndeling ligger omsøkt tiltaksområde i vannforekomst Hidlefjorden, som tilhører vanntypen beskyttet kyst/fjord. Vannforekomsten er foreløpig klassifisert til god økologisk tilstand.

Søknaden omfatter arbeider i sjø som ved utføring vil føre til oppvirvling av sediment. Gjennomført undersøkelse av bunnsedimentene viser god miljøtilstand, men partikkelspredningen kan føre til nedslamming av naturverdier i sjøen, noe som kan påvirke tilstanden i vannforekomsten i negativ retning. Tiltaket er tidsbegrenset, og vil således kun føre til en forringelse av vannforekomsten mens arbeidene pågår. Med hensyn til samfunnsnytte, planlagt utførelse og arbeidenes varighet, mener vi det omsøkte tiltaket utført i henhold til fastsatte vilkår, utgjør en liten risiko for forringelse av miljøtilstanden i vannforekomsten som helhet jf. miljømålet i vannforskriftens § 4.

Risikoklasse

Fylkesmannen skal som en del av behandlingen av omsøkt tiltak ved Solbakk plassere anleggsarbeidene i risikoklasse. Risikoklassifiseringen er et uttrykk for forurensningspotensialet som foreligger, og er gradert fra 1 til 4, der 1 er høyeste risiko. På bakgrunn av vanntype, resipientforholdene ved Solbakk, samt de opplysningene som er gitt i søknaden, vil anlegget bli plassert i **risikoklasse 4**. Plassering i risikoklasse gir føringer for rutinemessig, formell kontakt mellom Statens vegvesen og Fylkesmannen.

Konklusjon og begrunnelse

Vurdering av tiltaket etter naturmangfoldloven §§ 8 -12, jf. § 7, tilsier at naturen i området kan bli påvirket. Tiltaket er likevel avgrenset, og det er i samsvar med reguleringsplanen for området. Bygging av Solbakktunnelen er et samfunnsnyttig formål, og berørte områder er tidligere påvirket av menneskelig aktivitet og inngrep. Fylkesmannen finner derfor å kunne gi tillatelse til utfyllingsarbeidene ved Solbakk på visse vilkår. Tillatelsen er begrunnet i at tiltaket ikke vil føre til uakseptable miljøvirkninger, samt at det er liten risiko for forringelse av miljøtilstanden i vannforekomsten, forutsatt at tiltaket utføres i henhold til fastsatte vilkår.

Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknaden av 15.11.2012, og opplysninger fremkommet under behandlingen av søknaden.

Vedtak

Med hjemmel i lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 11, jf. § 16, og i henhold til forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) § 22-6, gir Fylkesmannen i Rogaland på visse vilkår Statens vegvesen Region vest, tillatelse til utfylling i sjø

ved Solbakk i Strand kommune. Tillatelsen omfatter utfylling av ca. 1 400 000 m³ sprengstein. Omsøkt tiltak vil berøre et sjøbunnsareal på ca. 130 000 m².

Ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis og ved fastsettingen av vilkår, er det lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 - 12 er lagt til grunn som retningslinjer for beslutningen. Søknaden er også vurdert etter bestemmelsene i vannforskriften. Det stilles nedenfor vilkår om tiltak for å begrense eventuell forurensning, og for å motvirke skader på det marine miljø.

Vilkår

Med hjemmel i forurensningsloven § 16 blir det stilt følgende vilkår for tillatelsen. Vilkårene er nummerert for å lette den planlagte rapporteringen, særlig med tanke på avvik.

1. Statens vegvesen er ansvarlig for at tillatelsen blir overholdt og plikter å orientere dem som skal gjennomføre arbeidene i sjø om de vilkår som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidene. Det er videre Statens vegvesen sitt ansvar å sørge for å fremskaffe alle nødvendige opplysninger slik at arbeidet kan gjennomføres tilfredsstillende og i henhold til tillatelse.
2. I henhold til forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.96, plikter Statens vegvesen å påse at det etableres internkontroll som sikrer at kravene i denne tillatelsen overholdes slik at arbeidet kan revideres. Fylkesmannen skal ha uhindret adgang til anleggsarbeidene, dokumenter mm., for å kunne føre tilsyn med aktivitetene.
3. I forbindelse med arbeidene i sjø skal det iverksettes tiltak som sikrer at arbeidene utføres med minst mulig skade på det marine miljø:
 - 3.1. Masser som skal brukes til utfylling i sjø skal være rene sprengsteinsmasser.
 - 3.2. Utfyllingen skal utformes i henhold til fyllingsplan og fyllingsprofil utarbeidet av Norconsult AS for Statens vegvesen (tegningene 02-V01-801 og 02-V06-810 i vedlegg 3 til søknaden av 15.11.2012).
 - 3.3. Det skal iverksettes tiltak for effektiv oppsamling av armeringsfiber i sjø.
 - 3.4. Ferdig fyllskrånning skal sikres mot utrasing. Statens vegvesen må innhente sakkyndig marinteknisk vurdering av behov for plastring av avsluttet fylling, jf. også vilkår 3.5.
 - 3.5. Utfyllingens endelige struktur og utforming må gjøre den egnet som hummerhabitat, jf. rapport "Miljøundersøkelse av sediment og vurdering av biologiske verdier i forbindelse med utfylling, Solbakk" (Norconsult AS, 19.10.2012). For å sikre at utformingen best tilpasses hummerens preferanser, må Statens vegvesen innhente en sakkyndig marinbiologisk vurdering.
4. Støy fra utfyllingsarbeidene og/eller anleggstrafikk skal ikke overskride grenseverdiene i Miljøverndepartementets "Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging" (T-1442/2012).
5. Før anleggsarbeidene starter skal Statens vegvesen ha etablert en beredskapsplan som skal gjennomføres straks ved hendelser som medfører akutt forurensning.

6. Ved avvik fra vilkår i denne tillatelsen eller andre uventede hendelser som berører ytre miljø er Statens vegvesen ansvarlig for at Fylkesmannen varsles umiddelbart.
7. Når arbeidene er ferdig skal Statens vegvesen utarbeide en rapport der samtlige resultater fra arbeidene presenteres, og hvor en dokumenterer at vilkårene i denne tillatelsen er oppfylt. Eventuelle avvik skal begrunnes og dokumenteres. Rapporten sendes Fylkesmannen innen 8 uker etter avsluttet arbeid.
8. Tillatelsen gjelder fra dags dato og inntil utfyllingsarbeidene er endelig avsluttet.

Vi vil understreke at all forurensning fra arbeidene ved Solbakk isolert sett er uønsket.

Brudd på vilkår i en tillatelse medfører straffeansvar etter forurensningsloven, jf. § 78. Vi gjør oppmerksom på at denne tillatelsen ikke fritar for erstatningskrav for eventuelle skader eller ulemper som følger av virksomheten, jf. § 53. For å sikre at bestemmelsene i forurensningsloven eller tillatelsen blir overholdt, kan forurensningsmyndigheten fastsette tvangsmulkt til staten, jf. forurensningsloven § 73.

Vi gjør oppmerksom på at tillatelsen ikke fritar fra plikter i henhold til annen lovgivning.

Gebyr

Statens vegvesen skal betale gebyr på kr. 20 100,- for Fylkesmannens behandling av søknaden, jf. forurensningsforskriften § 39-4. Gebyret innkreves av Miljødirektoratet.

Klageadgang

Tillatelsen kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker fra melding om vedtaket er mottatt. En eventuell, begrunnet klage stiles til Miljødirektoratet, og sendes Fylkesmannen i Rogaland.

Med hilsen

Einar Haualand
fung. seksjonsleder

Cathrine Stabel Eltervåg
overingeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

Saksbehandler: Cathrine Stabel Henriksen
Saksbehandler telefon: 51 56 89 15
E-post: fmrocsh@fylkesmannen.no

Kopi til:			
Kystverket Vest	Postboks 1502	6025	ÅLESUND
Fiskarlaget Vest	Slottsgaten 3	5003	BERGEN
Fiskeridirektoratet Region Sør	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
Strand kommune	Postboks 115	4126	JØRPELAND
Bremnes Seashore AS		5430	BREMNES

**FYLKESMANNEN
I ROGALAND**

Deres ref.:

Vår dato: 08.05.2015
Vår ref.: 2012/11816
Arkivnr.: 461.5

Statens vegvesen, Region Vest
Askedalen 4
6863 LEIKANGER

Postadresse:
Postboks 59 Sentrum,
4001 Stavanger

Besøksadresse:
Lagårdsveien 44, Stavanger

T: 51 56 87 00
F: 51 52 03 00
E: fmropost@fylkesmannen.no

www.fylkesmannen.no/rogaland

Endring av tillatelse etter forurensningsloven til utfylling i sjø ved Solbakk, Strand kommune - Rv 13 Ryfast - Entrepise E02 Solbakk

Med hjemmel i forurensningsloven § 18 endrer Fylkesmannen med dette Statens vegvesen Region Vest (SVV) sin tillatelse etter forurensningsloven til utfylling i sjø ved Solbakk i Strand kommune. Endringen gjelder bruken av sprengsteinsmasser som inneholder plastfiber til utfylling i sjø. Endring gjelder fra 17.mai 2015.

Vedtaket om endring av tillatelsen kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker. Det fastsettes også saksbehandlingsgebyr for endringen.

Vi viser til vårt varsel av 17.04.2015, om endring av tillatelse til utfylling i sjø av 20.08.2013. Det vises forøvrig til andre dokumenter tilknyttet problematikken med bruk av masser fra Ryfast-prosjektet til utfylling, samt Ecofact AS sin foreløpige rapport «Ryfast utslipp – Kartlegging av omfang i Ryfylkebasenget» av 04.05.2015.

Sakens bakgrunn

Tilsyn og oppfølging

Ved vår kontroll 23.10.2014 av anleggsarbeidene på Buøy og Hundvåg i Stavanger kommune, ble det fastsatt avvik i forbindelse med oppsamling av plastfiber og skyteledninger ved utfylling av sprengsteinsmasser i sjø (ut fra tillatelse av 14.03.2014). Under kontrollen ble det registrert at innringende lense-system i utfyllingsområdet vest for Tømmerodden ikke var helt lukket. For å lette tilkomst for slepebåt og lekter til utfyllingsområdet var det permanent åpning i lense-systemet. Den permanente åpningen i lense-systemet som ble registrert ved kontrollen, og perioden på over tre måneder i 2014 med manuell oppsamling av avfall, var ikke forenlig med kravet om tiltak for effektiv oppsamling av armeringsfiber m.v. Vi fastsatte avvik i kontrollrapport nr. «2014.086.1.FMRO», og dere hadde frist til 20.12.2014 for tilbakemelding om lukking av avviket. Avviket kunne blitt lukket ved innsending av tilfredsstillende prosedyre som beskriver gjennomføring av tiltak for effektiv oppsamling av armeringsfiber, skyteledninger m.v. Tilbakemelding mottatt 19.12.2014 var ikke tilfredsstillende, og avviket fastsatt etter kontrollen 23.10.2014 kunne ikke lukkes.

Fylkesmannen påla derfor SVV, i vedtak av 09.01.2015, umiddelbar stans av utfylling av sprengsteinsmasser i sjø ved Buøy, inntil system for effektiv oppsamling av armeringsfiber, skyteledninger m.v. var etablert. Dere søkte 21.01.2015 om at pålegget om stans i utfylling ble opphevet. AF Gruppen hadde revidert prosedyrer for tiltak mot spredning av plastavfall, i tillegg var det montert ny barriere med egen løsning for åpning og stengning i forbindelse med lekertransport. SVV la i søknaden vekt på at prosjektet fortløpende skulle påse at ny barriere fungerte i tråd med kravet om effektiv oppsamling av armeringsfiber, skyteledninger m.v. innenfor barrieren. Ut fra dette opphevet vi pålegget om umiddelbar stans av utfylling av sprengsteinsmasser i sjø. Avvik 1 i kontrollrapport «2014.086.1.FMRO» ble lukket i brev av 03.02.2015.

Med bakgrunn i ovenfor nevnte tilsyn og oppfølging ved utfyllingsarbeidene ved Buøy, ble vi oppmerksom på at samme problemstilling var tilknyttet SVV's tillatelse til utfylling i sjø ved Solbakk i Strand kommune. Utfylling ved Solbakk foregår fra land, og det er montert lense rundt utfyllingsområdet. Tillatelsen av 20.08.2013 sier: «*Det skal iverksettes tiltak for effektiv oppsamling av armeringsfiber i sjø*». Vi har mottatt henvendelse av 15.04.2015, fra Naturvernforbundet i Strand, hvor det fremgår at strender i Strand kommune som har vært ryddet, nå er forsøpelt på nytt av plastfiber og skyteledninger fra Ryfast-prosjektet. SVV's kommentarer til dette på telefon 15.04.2015 og 16.04.2015, var at de skulle ha et møte med ansvarlig entreprenør for utfylling ved Solbakk 16.04.2015, ettersom SVV mistenkte at ansvarlig entreprenør ikke hadde overholdt rutiner etter påsken 2015.

Vi vil gjøre dere oppmerksom på at tillatelsen til utfylling i sjø ved Buøy i Stavanger kommune også vil bli endret.

Kartlegging av plastspredning i Ryfylkebassenget

I tilknytning til avvik 1 i kontrollrapporten «2014.086.1.FMRO» etter kontroll 23.10.2014, ba vi om redegjørelse for gjennomført opprydding i utfyllingsområdet og andre berørte områder. Redegjørelse mottatt 19.12.2014, var ikke tilfredsstillende. SVV ble derfor 09.01.2015 bedt om å sende inn rapport som viste oppryddingsområdene og dokumenterte mengde innsamlet avfall. Mottatt rapport «Innsamlingsrapport Ryfast. Fiberutslipp Ryfast» (utkast, 24.01.2015) beskriver opprydding gjennomført på Hundvåg, deler av Byfjordens vestsida, østsida av Randaberg, Brimse og strekningen Tau - Jørpeland. Tallfestet oppsamlet søppelmengde var i rapporten oppgitt til 165 sekker. Rapporten viste tydelig behov for tiltak ved utslippspunkt for å redusere samlede utslipp fra prosjektet.

Videre ba vi i brev av 04.02.2015, om å få kartlagt forekomst av plastfiber og skyteledninger over et større område i Ryfylkebassenget. Vi kom med forslag til at det i forhold til utfyllingsstedene Buøy og Solbakk, burde gjennomføres undersøkelse ved Kvitsøy, Bru, Sokn, Åmøy, Sør-Hidle, Høgsfjorden, Rennesøy, Talgje, Finnøy, Fogn, Fisterøyane, Sjernerøy, Randøy, Ombo og strekningen Stong – Nedstrand i Tysvær kommune. Kartleggingen skulle gjennomføres av sakkyndig instans og frist ble satt til 15.02.2015 for å få tilsendt forslag til gjennomføring av kartleggingen. Vi vurderte da at det ikke var nødvendig å benytte hjemmelen i forurensningsloven § 51 til å pålegge undersøkelser på grunnlag av godkjent kartleggingsplan. Fylkesmannen mottok ikke forslag til kartleggingsplan innen fristen, men fikk opplyst at SVV allerede hadde startet kartleggingen. Med hensyn til forurensningsproblematikken, samt usikkerheten knyttet til omfanget av plastspredningen, vurderte Fylkesmannen at det var mest hensiktsmessig at SVV gjennomførte kartleggingen umiddelbart uten videre forslag/utredning til kartleggingsplan.

Rapport fra kartleggingen

Vi har mottatt Ecofact AS sin foreløpige rapport «Ryfast utslipp – Kartlegging av omfang i Ryfylkebassenget» av 04.05.2015. Rapporten konkluderer med at plast fra Ryfast-prosjektet er spredt langs strandlinjen i hele Ryfylkebassenget. Det ble, med noen unntak, registrert plastfiber og/eller skyteledninger på samtlige undersøkte lokaliteter. Mengdefordelingene er i midlertidig svært variable. Videre heter det i rapporten (sitat) «I teorien og ut fra erfaring i felt, må det konkluderes med at det potensielt vil kunne finnes Ryfast plast i hver eneste vik i Ryfylkebassenget. Dette såfremt at topografien ikke er for bratt og de stedegne geologiske forholdene for glatt (les; svaberg)». Det går også frem at befaringer enkelte områder viser at det stadig kommer nye tilsig med fiber fra utfyllingsområdet. Ecofact AS påpeker at viktigheten nå er å få gjennomført en så effektiv opprydning som mulig, basert på omfangsvurdering og kartleggingsarbeid. Tallfesting av eksakt mengde plastfiber og skyteledninger som finnes i Ryfylkebassenget anses som et vanskelig oppnåelig mål.

Et eventuelt pålegg om opprydning vil gis i eget brev, og det kan ikke utelukkes at vi kommer til å pålegge å tallfeste opprydningen.

SVV's kommentarer til varselet av 17.04.2015

I følge § 36-4 i forurensningsforskriften har parter i en sak rett til å uttale seg om innholdet i et varsel før vedtak fattes, jf. forvaltningsloven § 16. Fylkesmannen mottok SVV's kommentarer til varselet 28.04.2015.

Sammen med Vegdirektoratet har SVV gjennomgått alternative løsninger. Per dags dato har de ikke klart å finne en fibertype i plast med så høy egenvekt at den vil synke av seg selv, og samtidig tilfredsstillende egenskaper som er påkrevd mht. energiabsorpsjon. Videre går det frem at Vegdirektoratet har en løsning inne til godkjenning som omfatter at SVV skal gå over til å bruke stålfiber til de har en fiber som ivaretar miljøkrav, samt levetid for tunnelen. For å øke bestandigheten til stålfiberen, planlegges det å sprøyte et ekstra lag med fiberfri betong ytterst.

Videre ønsker SVV om fortsatt å få lov til å fylle ut med stein som inneholder skyteledninger av plast. Det vurderes ikke som realistisk å få fjernet alle skyteledninger fra utfyllingsmassene, men det påpekes at disse er betydelig enklere å samle opp enn plastfiber. Det skal fortsatt brukes lense rundt utfyllingsområdene for å samle opp skyteledninger, og SVV vurderer dette som en enklere utfordring å håndtere.

Fylkesmannens vurdering av situasjonen nå

Med bakgrunn i Ecofact AS sin rapport av 04.05.2015, samt etter flere henvendelser angående plastspredning i Strand kommune, er vår vurdering at nåværende metode for oppsamling av plastfiber og skyteledninger ikke er en effektiv metode, og at skaden/ulempen ved forurensningen er vesentlig større/annerledes enn forventet da tillatelsen ble gitt. Ut fra dette endrer vi tillatelsen til utfylling av 20.08.2013. Av hensyn til naturmiljøet og behov for rask løsning på et akutt problem, har endringen av tillatelsen ikke vært lagt ut til offentlig ettersyn, jf. forurensningsforskriften § 36-7 andre ledd, bokstav a.

I SVV's kommentarer til varselet om endring av tillatelsen går det frem at det er ønskelig å fylle ut med sprengstein som inneholder skyteledninger av plast, ettersom det ikke vurderes som realistisk å

få fjernet alle skyteledninger fra utfyllingsmassene. Det påpekes at dette er betydelig enklere å samle opp enn plastfiber. Etter vår vurdering er det enklere å samle opp skyteledninger, samt å tallfeste bruken av skyteledninger i anleggsarbeidene, sammenlignet med hvor mye som blir samlet opp. Dersom det viser seg at SVV ikke klarer å samle opp skyteledninger effektivt, vil vi vurdere å varsle pålegg om at sprengsteinsmassene som brukes til utfylling i sjø ikke skal inneholde skyteledninger.

Risikoklasse

Fylkesmannen skal som en del av behandlingen av omsøkt tiltak ved Solbakk plassere anleggsarbeidene i risikoklasse. Risikoklassifiseringen er et uttrykk for forurensningspotensialet som foreligger, og er gradert fra 1 til 4, der 1 er høyeste risiko. På bakgrunn av vanntype, resipientforholdene ved Solbakk, de opplysninger som er gitt i søknad, samt opplysninger fremkommet i ettertid siden tillatelsen ble gitt, vil anlegget bli plassert i risikoklasse 3. Plassering i risikoklasse gir føringer for rutinemessig, formell kontakt mellom SVV og Fylkesmannen.

Konklusjon og begrunnelse

Fylkesmannen endrer tillatelsen til arbeider i sjø av 20.08.2013, ved at sprengsteinsmasser som brukes til utfylling i sjø ikke skal inneholde plastfiber. Endringen innebærer at det ikke er tillatt å bruke sprengsteinsmasser som inneholder plastfiber, til utfylling i sjø. I tillegg skal SVV tallfeste hvor mye skyteledninger de klarer å samle opp innenfor lensesystem, sett i forhold til hvor mye de bruker.

Endringen er begrunnet i at nåværende metode for oppsamling av plastfiber og skyteledninger ikke er en effektiv metode, og at skaden/ulempen ved forurensningen er vesentlig større/annerledes enn forventet da tillatelsen ble gitt.

Vedtak

Med hjemmel i forurensningsloven § 18, første ledd, punkt 1, endrer Fylkesmannen vilkår 3.3 i tillatelsen av 20.08.2013, til Statens vegvesen Region Vest til utfylling i sjø ved Solbakk i Strand kommune. Øvrige vilkår i tillatelsen endres ikke.

Endret vilkår 3.3

Med hjemmel i forurensningsloven § 16 blir det stilt følgende krav i endret vilkår 3.3 i tillatelsen av 20.08.2013:

3.3. Masser som brukes til utfylling i sjø skal ikke inneholde armeringsfiber av plast. Skyteledninger skal samles opp effektivt før utfylling i sjø, samt innenfor lense. Det skal tallfestes hvor mye skyteledninger som brukes, og hvor mye som blir samlet opp før utfylling i sjø, og innenfor lensesystemet.

Endringen gjelder fra 17.mai.2015

Etterhåndskunngjøring

Dette brevet og saksdokumentene vil bli lagt ut til offentlig ettersyn på nettsiden til Fylkesmannen i Rogaland www.fylkesmannen/Rogaland under emnet «Miljø og klima».

Klageadgang

Tillatelsen, kan påklages Miljødirektoratet innen tre uker fra melding om vedtaket er mottatt. En eventuell begrunnet klage stiles til Miljødirektoratet og sendes Fylkesmannen i Rogaland.

Vedtak om fastsettelse av saksbehandlingsgebyr

Vi viser til vårt varsel om gebyr av 17.04.2015. Fylkesmannen har ikke mottatt merknader til varselet. Arbeidet med tillatelsen er vurdert til å tilsvare gebyrsats 3, jf. forurensningsforskriften § 39-5 (*Gebyr for endring av tillatelser*). SVV skal derfor betale et gebyr på **kr 5 600,-** for Fylkesmannens arbeid med endring av tillatelsen.

Vedtaket er gjort med hjemmel i forurensningsforskriften § 39.

Faktura med innbetalingsblankett vil bli ettersendt av Miljødirektoratet. Gebyret skal betales senest 30 dager etter fakturadato. Vedtaket om gebyrsats kan i medhold av forurensningsforskriften § 41-5 påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker etter at dette brevet er mottatt. En eventuell klage bør begrunnes og sendes Fylkesmannen i Rogaland. Klagen vil ikke få oppsettende virkning og det fastsatte gebyret må derfor betales inn slik det fremgår av dette brevet. Dersom Miljødirektoratet gir klager medhold, vil det overskytende beløpet bli refundert.

Fakturaadresse

Vi har fått oppgitt følgende fakturaadresse:

Statens vegvesen, Region Vest
Askedalen 4
6863 LEIKANGER

Vi ber om at dere tar kontakt med oss hvis dere ønsker at fakturaen skal sendes en annen adresse.

Med hilsen

Marit Sundsvik Bendixen
ass. fylkesmiljøvern sjef

Marte Kjelby
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift

Saksbehandler: Marte Kjelby
Saksbehandler telefon: 51 56 87 48
E-post: fmromkj@fylkesmannen.no

Kopi til:

Fiskeridirektoratet region Sør	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
Vegdirektoratet	Postboks 8142 Dep	0033	OSLO
Kystverket Vest	Postboks 1502	6025	ÅLESUND
Fiskarlaget Vest	Slottsgaten 3	5003	BERGEN
Strand kommune	Postboks 115	5126	JØRPELAND
Norges Miljøvernforbund	Postboks 593	5806	BERGEN
Naturvernforbundet i Rogaland	Postboks 441	4002	STAVANGER
Miljødirektoratet	Postboks 130 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Rogaland fylkeskommune	Postboks 130	4001	STAVANGER

**FYLKESMANNEN
I ROGALAND**

Deres ref.: Mona Bue

Vår dato: 03.02.2017

Vår ref.: 2017/814

Arkivnr.: 461.5

Statens vegvesen Region vest
Askedalen 4
LEIKANGER

Postadresse:
Postboks 59 Sentrum,
4001 Stavanger

Besøksadresse:
Lagårdsveien 44, Stavanger

T: 51 56 87 00

F: 51 52 03 00

E: fmropost@fylkesmannen.no

www.fylkesmannen.no/rogaland

Endring av tillatelse etter forurensningsloven til utfylling i sjø ved Solbakk, Strand kommune - Rv 13 Ryfast - Entreprise E02 Solbakk

Med hjemmel i forurensningsloven § 18 endrer Fylkesmannen i Rogaland med dette Statens vegvesen Region Vest sin tillatelse av 20.08.2013 (med endring 08.05.2015) til utfylling i sjø ved Solbakk i Strand kommune.

Endringen gjelder utfylling av ca. 250 000 m³ mer tunnelmasser i sjø, som vil berøre et uberørt sjøbunnareal på ca. 14 000 m².

Vedtaket om endring av tillatelsen kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker. Det fastsettes også gebyr for saksbehandlingen.

Vi viser til søknad datert 17.01.2017 der Statens vegvesen Region vest (SVV) søker om endring av tillatelse til utfylling i sjø ved Solbakk Entreprise E02 (utenfor tunnelåpningen), Strand kommune. Det vises også til opprinnelig tillatelse av 20.08.2013 med endring 08.05.2015, samt andre dokumenter i saken.

Bakgrunn for saken

Fylkesmannen gav 20.08.2013 tillatelse etter forurensningsloven til utfylling av ca. 1 400 000 m³ i sjø, bestående av sprengsteinmasser fra driving av Solbakk tunnelen, Ryfast. Utfyllingen var anslått til å berøre ett ca. 130 000 m² stort sjøbunnsareal.

Den undersjøiske Solbakk tunnelen er en del av «Ryfast» Ryfylkes fastlandsforbindelse mellom riksvei 13 i Strand og E39 i Stavanger. I forbindelse med driving av Solbakk tunnelen, genereres det betydelige mengder overskuddsmasser i form av sprengstein. Den østlige delen av Solbakk tunnelen (lengde 7,9 km) drives fra Solbakk som entreprise E02. Overskuddsmassene som blir tatt ut her brukes til å etablere nytt veiareal og parkeringsområde i tilknytning til tunnelåpningen på Solbakk. Utfyllingen i entreprise E02 er en forlengelse av fyllingen som ble etablert i E01, en utfylling fra våren 2013 som var en del av klargjøringen av tunnelens forskjæring. Den vestlige delen av Solbakk tunnelen (lengde 6,3 km) drives fra Hundvåg som entreprise E03.

Tillatelsen av 20.08.2013 ble endret 08.05.2015, endringen gjaldt krav knyttet til plastforurensning.

Søknad om endring av tillatelse

Omsøkt endring gjelder utvidelse av utfyllingsomfanget i sjø ved den pågående utfyllingen på Solbakk med ca. 250 000 m³ tunnelsprengstein masser fra Solbakktunnelen. Samlet vil utvidelsen dekke et ca. 14 000 ± 1000 m² uberørt sjøbunnsareal. Marti IAV Solbakk DA fortsetter som ansvarlig entreprenør for de omsøkte utfyllingsarbeidene. Søker har opplyst om at utfyllingen skal foregå fra land og lekter i perioden februar-oktober 2017. Utfyllingen vil bli grovplanert og fylt i tråd med teknisk plan for eksisterende utfylling.

Som avbøtende tiltak planlegger tiltakshaver å legge ut lenser fra land som omkranser utfyllingsområdet, samt utføre daglig oppsamling av flytende plastrester langs lensene. SVV skal dokumentere og kontrollere oppsamlingsarbeidet. Det er ikke planlagt noen tiltak for å hindre partikkelspredning under arbeidene.

Bakgrunnen for det omsøkte tiltaket er et omgående behov for ytterligere deponeringsareal for resterende tunnelmasser fra driving av Solbakk tunnelen.

Med den omsøkte utvidelsen tatt i betraktning blir det samlede volumet av utfyllingen i sjø ca. 1 650 000 m³, som samlet vil berøre et sjøbunnsareal på ca. 144 000 m².

Planforhold

Strand kommune har gitt SVV dispensasjon for utfyllingstiltaket¹. Strand kommune begrunner dispensasjonen med at fyllingen ikke vil tilsidesette vesentlige hensyn i nåværende reguleringsplan og er i samsvar med forslag til ny reguleringsplan. Området er regulert som nytt trafikkområde med parkeringsplass.

Fylkesmannens vurdering

Sjøbunnen nært omsøkt utfyllingsområde er tidligere vurdert som ren og består i hovedsak av sand og grusig sand med en lav prosentvis andel finstoff (< 63 µm).² Eventuell spredning fra sjøbunnsedimentene forventes dermed å være beskjeden. Arbeidene kan imidlertid forventes å føre til spredning av finstoff fra utfyllingsmassene, noe som vil kunne føre til blakking og forringelse av vannkvaliteten mens utfyllingsarbeidene pågår. Partikler fra sprengstein er skarpere enn naturlige partikler, og har derfor et større skadepotensiale på fisk og andre marine organismer. Avbøtende tiltak i form av siltgardin etc. er i dette tilfellet ikke praktisk mulig grunnet tiltaksområdets dybde- og strømforhold.

Solbakk er en kjent hummerlokalitet som er under stor påvirkning/belastning fra utfyllingsarbeidene. Den pågående og omsøkte utfyllingen påfører vesentlige og varige habitatendringer. Det er usikkert hvor mye skade som vil påføres hummerbestanden som følge av utfyllingen, men området vil være uegnet som hummerhabitat i lengre tid. Hummerbestanden vil imidlertid kunne reetablere seg på lokaliteten på sikt etter anleggsarbeidene er ferdig. I tillatelsens vilkår 3.5 er det stilt krav om at fyllingens utforming og struktur skal utformes slik at den blir egnet som hummerhabitat i fremtiden. Vi understreker at dette kravet fremdeles er gjeldende.

For videre vurdering av temaene forurensning, naturmangfold, vannforekomst viser vi til tillatelsen av 20.08.2013³.

¹ Strand kommunes brev datert 23.12.2016 «Dispensasjon for utfylling ved Ryfastanlegget på Solbakk – delegert saksnr.: 534/16.

² Norconsult (2011) Miljøundersøkelse av sediment i forbindelse med utfylling, Solbakk. RV 13 Ryfast.

Oppdragsnr.:5111687. 11.01.2011

³ Med endring 08.05.2015

Risikoklasse

Fylkesmannen skal som en del av behandlingen av det omsøkte tiltaket ved Solbakk plassere anleggsarbeidene i en risikoklasse. Risikoklassifiseringen er et uttrykk for forurensningspotensialet som foreligger, og er gradert fra 1 til 4, der 1 er høyeste risiko. På bakgrunn av arbeidenes omfang, lokale forhold, samt de opplysningene som er fremkommet av søknad og i søknadsprosessen, blir anlegget plassert i **risikoklasse 3**. Plassering i risikoklasse gir føringer for rutinemessig, formell kontakt mellom SVV og Fylkesmannen.

Konklusjon og begrunnelse

Fylkesmannen endrer tillatelsen til arbeider i sjø av 20.08.2013³, til utvidet utfyllingsomfang i sjø ved pågående utfylling ved Solbakk, Strand kommune. Endringen begrunnes med at den omsøkte utvidelsen er avgrenset og i samsvar med plan. Bygging av Solbakktunnelen - Ryfastforbindelsen er et samfunnsnyttig formål, og berørte områder er tidligere påvirket av menneskelig aktivitet og inngrep. Forurensning fra arbeidene forventes å være kortvarig og avgrenset til lokalt rundt utfyllingsområdet. Fordelene med endringen vurderes derfor samlet sett som større enn ulempene, jf. forurensningsloven § 11.

Vedtaket om endring av tillatelse gjøres på grunnlag av opplysninger gitt i søknad av 17.01.2017.

Tiltakshaver må dekke kostnadene ved å begrense eventuell skade på naturmiljø som følge av tiltaket, jf. naturmangfoldloven § 11.

Vedtak

Med hjemmel i forurensningsloven § 18 endrer Fylkesmannen i Rogaland på Statens vegvesen Region vest sin tillatelse etter forurensningsloven av 20.08.2013³. Endringen gjelder utvidelse av utfylling i sjø med ca. 250 000 m³ overskuddsmasser fra driving av Solbakktunnelen, Ryfast. Det omsøkte tiltaket vil berøre et ca. 14 000 m² uberørt sjøbunnsareal.

For omsøkte arbeider endrer Fylkesmannen vilkår 3.2 i tillatelsen av 20.08.2013³:

Utfyllingen skal utformes i henhold til fyllingsplan og fyllingsprofil utarbeidet av Norconsult AS for Statens vegvesen (tegningene 02-V01-801 og 02-V06-810 i vedlegg 3 til søknaden av 15.11.2012, samt i samsvar med vedlagt skisse datert 04.11.2016 i søknaden av 17.01.2017).

Øvrige vilkår i tillatelsen 20.08.2013³ gjelder fremdeles for tiltaket.

Vi gjør oppmerksom på at tillatelsen ikke fritar fra plikter i henhold til annen lovgivning.

Etterhåndskunngjøring

Dette brevet og søknadsdokumenter vil bli lagt ut til offentlig ettersyn på nettsiden til Fylkesmannen i Rogaland www.fylkesmannen.no/Rogaland under emnet «Miljø og Klima».

Varsel om gebyr for saksbehandling

Fylkesmannens behandling av søknader om tillatelser etter forurensningsloven er omfattet av en gebyrordning, jf. kapittel 39 i forurensningsforskriften. Fylkesmannens behandling av denne saken har medført en ressursbruk tilsvarende gebyrsats 8 jf. forurensningsforskriften § 39-4 *Gebyr for arbeid med fastsettelse av nye og endring av tillatelser*. Statens vegvesen Region vest skal derfor betale et gebyr på **kr. 5 900,-** for Fylkesmannens behandling av søknaden om endring av tillatelse. Etter forvaltningsloven § 16 har partene i en sak rett til å uttale seg før vedtak blir gjort. Eventuelle merknader til varselet sendes Fylkesmannen innen 2 uker fra mottak av dette brevet.

Klageadgang

Endringen av tillatelsen kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker fra melding om vedtaket er mottatt. En eventuell, begrunnet klage stilles til Miljødirektoratet, og sendes Fylkesmannen i Rogaland.

Med hilsen

Marit Sundsvik Bendixen
ass. fylkesmiljøvernssjef

Marte Kjelby
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

Saksbehandler: Lasse Aase Tønnesen

Saksbehandler telefon: 51568904

E-post: fmrolaa@fylkesmannen.no

Kopi til:

Kystverket Vest	Postboks 1502	6025	ÅLESUND
Fiskeridirektoratet Region Sør	Postboks 185	5804	BERGEN
Fiskarlaget Vest	Slottsgaten 3	5003	BERGEN
Strand kommune	Postboks 115	4126	JØRPELAND
Museum Stavanger AS	Muségata 16	4010	STAVANGER
Rogaland fylkeskommune	Postboks 130 Sentrum	4001	STAVANGER